

R O Z H O D N U T Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a členů JUDr. Zdeňka Novotného, Mgr. Stanislava Moláka, JUDr. Jany Nowakové Těmínové, Mgr. Petra Škvaina a JUDr. Karla Urbana, o návrhu **ministra spravedlnosti** ze dne 14. 7. 2011, č. j. 48/2011-OD-DOH/5, na zahájení kárného řízení proti **Mgr. J. V.**, soudnímu exekutorovi Exekutorského úřadu Praha - západ, se sídlem Nad Údolím 62/338, Praha 4 - Hodkovičky, zast. Mgr. et. Mgr. Václavem Sládkem, advokátem, se sídlem Janáčkovo nábřeží 39/51, Praha 5,

t a k t o :

Mgr. J. V.,
nar. X,
soudní exekutor Exekutorského úřadu Praha - západ,

I.

j e v i n e n , ž e

1. jako soudní exekutor v rámci další činnosti přijal do exekutorské úschovy

- a) vedené pod sp. zn. 100 EÚ 7/10 dne 19. 7. 2010 7 ks akcií společností TWIN EYE, a. s. na majitele v listinné podobě ve jmenovité hodnotě jedné akcie 1.000.000 Kč, Série A, čísla akcií 000001, 000002, 000003, 000004, 000005, 000006 a 000007, datum emise 4. 8. 2003, a 5 ks akcií společnosti TWIN EYE, a. s. na majitele v listinné podobě ve jmenovité hodnotě jedné akcie 100 000 Kč, Série B, čísla akcií 000001, 000002, 000003, 000004 a 000005, datum emise 4. 8. 2003,
- b) na základě protokolu o exekutorské úschově sepsaného dne 5. 1. 2009 pod sp. zn. 100 EÚ 1/09 11.000.000 Kč,
- c) vedené pod sp. zn. 100 EÚ 11/09 dne 14. 6. 2009 movité věci - elektronickou pokladnu, kódovací trezor a trezor ze zdi,
- d) vedené pod sp. zn. 100 EÚ 6/09 dne 5. 3. 2009 osobní automobil VW Passat Variant kombi, SPZ X, VIN vozidla UB 580116: WVWZZZ3CZ7E101511,
- e) vedené pod sp. zn. 100 EÚ 2/09 dne 26. 1. 2009 1355 ks akcií společnosti KONT Svoboda a. s. na majitele v listinné podobě ve jmenovité hodnotě jedné akcie 20 000 Kč zastoupených hromadnou akcií č. 1 a samostatně vydanou akcií č. 1355, datum

emise 4. 10. 2005 a 20 ks akcií společnosti KONT Svoboda a. s. na majitele v listinné podobě ve jmenovité hodnotě jedné akcie 500 000 Kč, a to hromadnou akcií č. 2 nahrazující 10 kusů kmenových listinných akcií č. 1356-1365, datum emise 15. 5. 2007, a hromadnou akcií č. 3 nahrazující 10 kusů kmenových listinných akcií č. 1366-1375, datum emise 15. 5. 2007,

- f) na základě protokolu o exekutorské úschově sepsaného dne 10. 12. 2009 pod sp. zn. 100 EÚ 12/09 3.000.000 Kč,

ač tyto úschovy nesouvisely s exekucním, soudním ani jiným řízením, čímž porušil § 75 odst. 1 ve spojení s § 2 věta druhá a § 74 odst. 1 písm. c) exekucního řádu,

2. jako soudní exekutor v rámci další činnosti neúčtoval za přijetí exekutorské úschovy sp. zn. 100 EÚ 9/10 ze dne 25. 2. 2010 žádnou odměnu, čímž porušil čl. 14 odst. 1 a čl. 15 odst. 1 etického kodexu, jakož i § 17 odst. 1 exekucního tarifu a § 2 věta druhá exekucního řádu,

t e d y

závažně porušil své povinnosti uložené právním a stavovským předpisem,

t í m s p á c h a l

kárná provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekucního řádu.

Podle § 116 odst. 3 písm. c) exekucního řádu se mu ukládá kárné opatření

p o k u t a v e v ý š i 1 0 0 0 0 0 K č .

Tato pokuta je splatná do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Nejvyššího správního soudu.

II.

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, se kárně obviněný

z p r o š ť u j e

návrhu ministra spravedlnosti na zahájení kárného řízení ze dne 14. 7. 2011, č. j. 48/2011-OD-DOH/5, pro skutky, kterými mu bylo kladeno za vinu, že

1. jako soudní exekutor v rámci další činnosti na základě protokolu o exekutorské úschově sepsaného dne 5. 1. 2009 pod sp. zn. 100 EÚ 1/09 přijal 11.000.000 Kč, přičemž se v části za čtvrté protokolu o úschově zavázal vyplatit úschovu oprávněnému z úschovy a v

části za páté se zavázal spolu s oprávněným společně a nerozdílně vrátit částku úschovy složiteli, přistoupil tedy k závazku ve vztahu oprávněného a složiteli, kdy ručil za splnění povinnosti oprávněného vrátit složiteli částku 11.000.000 Kč, když protokol neobsahuje žádnou podmínku, na jejíž splnění je vázáno vydání úschovy, účelem sepsání protokolu o exekutorské úschově byl tedy výhradně právní úkon kárně obviněného, kterým přistoupil k závazku, jenž měla oprávněná z úschovy firma Tesoro v. o. s. vůči složiteli úschovy panu I. P., čímž měl porušit § 74 odst. 1 písm. c) exekučního řádu, stejně jako princip nestrannosti a nezávislosti při sepsování veřejných listin a čl. 5 odst. 1 usnesení Sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28. 2. 2006, Pravidla profesionální etiky a pravidel soutěže soudních exekutorů (dále jen „etický kodex“);

2. a) jako soudní exekutor v rámci další činnosti účtoval dne 19. 7. 2010 za přijetí exekutorské úschovy sp. zn. 100 EÚ 7/10 odměnu ve výši 10 000 Kč bez DPH, přestože odměna měla při tarifní hodnotě akcií přijatých do úschovy, tedy 7.500.000 Kč, činit 18 600 Kč bez DPH,
- b) jako soudní exekutor v rámci další činnosti účtoval dne 5. 1. 2009 za přijetí exekutorské úschovy sp. zn. 100 EÚ 1/09 odměnu ve výši 59 500 Kč, včetně 19 % DPH, přestože odměna měla při tarifní hodnotě částky přijaté do úschovy, tedy 11.000.000 Kč, činit 24 600 Kč bez DPH, a s 19 % DPH tedy měla činit 29 274 Kč,
- c) jako soudní exekutor v rámci další činnosti účtoval dne 10. 12. 2009 za přijetí exekutorské úschovy sp. zn. 100 EÚ 12/09 odměnu ve výši 30 000 Kč bez DPH, přestože odměna měla při tarifní hodnotě částky přijaté do úschovy, tedy 3.000.000 Kč činit 9600 Kč bez DPH,

čímž měl porušit § 17 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční tarif“) ve spojení s § 4 odst. 1 vyhlášky č. 196/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „notářský tarif“), a položkou C přílohy k notářskému tarifu a § 2 věta druhá exekučního řádu, jakož i čl. 14 odst. 1 a čl. 15 odst. 1 etického kodexu,

protože tyto skutky nejsou kárným proviněním.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

Ministr spravedlnosti podal návrh na zahájení kárného řízení proti Mgr. J. V., soudnímu exekutorovi, pro skutky, jichž se měl dopustit ve výroku rozhodnutí uvedeným způsobem.

Kárně obviněný se ve vyjádření k návrhu na zahájení kárného řízení neztotožnil s argumentací kárného žalobce ve vztahu k § 75 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), konkrétně s tím, že by uvedené ustanovení jakkoliv vymezovalo oprávnění exekutora přijímat úschovy vůči úschovám přijímaným notáři podle § 81 odst. 1 písm. b) zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti

(notářský řád). Nesouhlasil s tím, že by jeho jednání uvedené v bodě 1. kárné žaloby dosáhlo jakékoliv společenské nebezpečnosti, tím více takové, že by nějakým způsobem zasahovalo do výlučné pravomoci notářů, a tím ohrozilo pověst celého exekutorského stavu. Namítal, že kárný žalobce nepřipadně srovnává právní úpravu exekutorských úschov a právní úpravu notářských úschov, která je podrobnější, a vyvozuje z toho negativní důsledky pro soudního exekutora, ačkoliv pro to není žádný zákonný podklad. Podle jeho názoru není možné vinit exekutora z porušení povinností týkajících se úschov jen proto, že právní úprava úschov neobsahuje taková omezení a povinnosti, jako jsou stanoveny pro notáře v této oblasti.

Kárně obviněný nesouhlasil ani s obviněním uvedeným v bodu 2. návrhu na zahájení kárného řízení. Zdůrazňoval, že povinnosti exekutora ohledně exekutorských úschov jsou vymezeny pouze v § 75 exekučního řádu. V jiném ustanovení exekučního řádu ani ve stavovském předpisu nejsou nijak konkretizovány povinnosti, které by měl exekutor ve vztahu k úschovám nad rámec uvedeného ustanovení plnit. Podle jeho názoru je v rozporu se zákonem penalizovat soudního exekutora za činnost, konkrétně za obsah listin o exekutorských úschovách, když povinnosti ohledně obsahu listin o exekutorských úschovách pro exekutora z žádného právního předpisu nevyplývají.

Kárně obviněný zásadně nesouhlasil s tím, že Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“) jako orgán státního dohledu podle § 7 odst. 2 exekučního řádu při výkonu státního dohledu prověřuje mimo jiné zákonnost postupu soudního exekutora. Uvedl, že podle § 2 exekučního řádu vykonává exekutor exekuční činnost nezávisle, a má tedy rovné postavení jako soud, neboť oba subjekty mají pravomoc provádět nucený výkon exekučních titulů podle zákona nezávisle. Rovněž notáři, na které stát přenesl pravomoc provádět dědictvé řízení, tuto činnost vykonávají nezávisle. Soudní exekutor, stejně jako soudce či notář, patří mezi tzv. úřední osoby, které mají při některých činnostech obdobné postavení, a nad všemi těmito osobami vykonává v určitém směru dohled či státní správu ministerstvo. Kárně obviněný srovnal právní úpravu dohledu ministerstva uvedenou v zákoně č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, v § 45 odst. 1 notářského řádu a v § 7 odst. 2 exekučního řádu. Namítal, že pouze u soudního exekutora, ačkoliv má při výkonu exekuční činnosti stejné postavení jako soud či obdobné postavení jako notář v řízení o dědictví, má ministerstvo pravomoc prověřovat zákonnost jeho postupu. Poukazoval na velkou disproporci mezi postavením tzv. úředních osob, což ve vztahu k soudním exekutorům považoval za nepřipustný zásah moci výkonné do nezávislosti moci soudní. Vyjádřil názor, že je-li ministerstvo v § 7 odst. 2 exekučního řádu oprávněno provádět státní dohled nad exekuční činností exekutora a při výkonu státního dohledu prověřuje zákonnost jeho postupu, přičemž zároveň toto oprávnění pro soudce při výkonu exekuční činnosti neplatí, je ustanovení § 7 odst. 2 exekučního řádu v rozporu s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 82 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“). Navrhoval, aby kárný senát postupoval podle § 224 odst. 5 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a předložil věc podle čl. 95 odst. 2 Ústavy s návrhem na zrušení § 7 odst. 2 exekučního řádu pro jeho rozpor s ústavním pořádkem.

Kárný žalobce v replice k vyjádření kárně obviněného poukázal na to, že v dané věci je chráněným zájmem zájem na řádném výkonu státem svěřené pravomoci. Zájem na jejím řádném výkonu je chráněn dokonce ustanoveními trestního zákoníku. Soudní

exekutor při výkonu úřadu zjevně prováděl činnost, ke které nebyl oprávněn. Kárný žalobce ponechal na posouzení soudu, zda soudní exekutor nenaplnil skutkovou podstatu trestného činu podle § 329 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a zda není třeba řízení přerušit podle § 15 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb.“).

Kárný žalobce ke skutku v bodu 2. návrhu na zahájení kárného řízení konstatoval, že se soudní exekutor při sepisování exekutorské úschovy fakticky účastnil obchodního vztahu obou účastníků a převzal ručení za závazek jednoho z nich. Zcela opomněl fakt, že sepsal úschovu na základě státem svěřené pravomoci, kdy zásada „co není zakázáno, je dovoleno“, neplatí. Pro veřejnou moc naopak platí, že může činit pouze to, k čemu ji zákon opravňuje. Soudní exekutor směšuje výkon exekutorského úřadu a vlastní obchodní aktivity, což u něho není ojedinělé. V jiné věci stěžovatel poskytl kárnému žalobci zvukový záznam a jeho přepis, který dokládá propojení exekutorského úřadu a soukromých aktivit soudního exekutora.

K návrhu na přerušení řízení a předložení věci Ústavnímu soudu sdělil kárný žalobce, že rozdíl mezi soudcem na straně jedné a soudním exekutorem na straně druhé je především ve skutečnosti, že soudce jedná jménem státu a jeho činnost je výkonem jedné z mocí státu ve smyslu dělby moci, a to nezávislé moci soudní. Naproti tomu činnost soudního exekutora není přímou činností státu. Jde o činnost osoby, které byla státní moc propůjčena a která ji provádí v rámci své podnikatelské činnosti vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Dohled nad zákonností výkonu takto propůjčené státní moci je prostředkem k zajištění řádného výkonu pravomocí, které stát exekutorovi pouze propůjčil. Exekutor není suverénním nositelem této moci jako je tomu u soudce. Postavení exekutora je pouze odvozené. Kárný žalobce dále uvedl, že všechny tři skutky uvedené v kárné žalobě jsou další činností exekutora podle § 74 a násl. exekučního řádu a nikoliv exekuční činností podle předchozích ustanovení exekučního řádu. Nezávislost ve smyslu § 2 exekučního řádu je soudnímu exekutorovi přiznána výhradně pro exekuční činnost a další činnosti exekutora se netýká. Žádných z úkonů soudního exekutora v rámci další činnosti nemá účinky soudního rozhodnutí a exekutor nemá postavení soudu nebo úřední osoby podle § 127 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku. Obdobné dohledové oprávnění má ministerstvo i nad agendou notářských úschov podle notářského řádu. Argumentace o neústavnosti dohledových oprávnění ministerstva tak nedopadá na další činnost exekutora, a tedy ani na žalované skutky.

Kárně obviněný ve vyjádření k replice kárného žalobce uvedl, že kárný žalobce si zásadně protiřečí, neboť není-li soudní exekutor úřední osobou při výkonu exekutorských úschov ve smyslu § 127 odst. 1 trestního zákoníku, pak je vyloučeno, aby naplnil skutkovou podstatu trestného činu podle § 329 odst. 1 písm. a) a b) tohoto zákona. Dále namítal, že ve skutku uvedeném v bodu 2. návrhu na zahájení kárného řízení se zcela jednoznačně jednalo o úschovu, a je tudíž zcela vyloučeno, aby porušil ustanovení § 3 odst. 3 Pravidel profesionální etiky a pravidel soutěže soudních exekutorů. Kárně obviněný odmítl postup kárného žalobce, který kárnému soudu předložil zvukový záznam a jeho přepis, jenž měl údajně dokládat propojování úkonů exekutorského úřadu a jeho soukromých aktivit. Jednání dne 7. 4. 2011, ohledně něhož byla pořizena zvuková

nahrávka, se týkalo správy jeho vlastního majetku. Zvukový záznam pořízený bez jeho vědomí je důkazem nepoužitelným, protože jeho pořízením bylo zasaženo do osobnostních práv. V ostatním setrval kárně obviněný na svém stanovisku a konstatoval, že není rozhodující, zda je nezávislost ve smyslu § 2 exekučního řádu soudnímu exekutorovi přiznána výhradně pro exekuční činnost a další činnosti exekutora se netýká. Podle jeho názoru není rozhodující, že se jeho argumentace přímo netýká žalovaných skutků, ale podstatné je, že objektivně je § 7 odst. 2 exekučního řádu v rozporu s čl. 82 Ústavy. Setrval na svém návrhu na přerušení řízení a předložení věci Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení § 7 odst. 2 exekučního řádu.

Kárný senát zjistil, že návrh byl z hlediska subjektivní a objektivní lhůty podán včas a účinně, neboť byl podán osobou k tomu oprávněnou do šesti měsíců poté, kdy se navrhovatel dozvěděl o kárném provinění (25. 1. 2011), a nejpozději do tří let poté, kdy mělo ke spáchání kárného provinění dojít (leden 2009 - červenec 2010). Návrh na zahájení kárného řízení došel soudu dne 18. 7. 2011.

Kárný senát u jednání provedl důkaz protokoly o exekutorských úschovách vedených pod sp. zn. 100 EÚ 7/10 ze dne 19. 7. 2010, sp. zn. 100 EÚ 1/09 ze dne 5. 1. 2009, sp. zn. 100 EÚ 11/09 ze dne 14. 6. 2009, sp. zn. 100 EÚ 6/09 ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. 100 EÚ 2/09 ze dne 26. 1. 2009, sp. zn. 100 EÚ 12/09 ze dne 10. 12. 2009. Provedené úschovy neměly souvislost se žádným jiným řízením. Obsah protokolu o úschově ve věci sp. zn. 100 EÚ 1/09 odpovídá skutku uvedenému v bodě 2. návrhu na zahájení řízení. Ve věcech úschov vedených pod sp. zn. 100 EÚ 7/10, sp. zn. 100 EÚ 1/09 a sp. zn. 100 EÚ 12/09 účtoval soudní exekutor za úschovy částky ve výši uvedené v bodu 3. návrhu na zahájení řízení.

Z protokolů o úschovách ze dne 26. 2. 2010, sp. zn. 100 EÚ 2/10, sp. zn. 100 EÚ 3/10 a sp. zn. 100 EÚ 4/10 není patrné, že by byly realizovány v souvislosti s nějakým jiným řízením. Pouze z protokolu o úschově ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. 100 EÚ 9/10 zjistil kárný senát, že úschova částky 500 000 Kč byla provedena v souvislosti s řízením u katastrálního úřadu v rámci převodu spoluvlastnického podílu na nemovitosti.

Kárně obviněný u jednání kárného soudu využil svého práva nevypovídat. Kárný žalobce i obhájce kárně obviněného setrvali na svých stanoviscích. Kárný žalobce navrhoval, aby byl kárně obviněný uznán vinným všemi skutky uvedenými v návrhu na zahájení kárného řízení, a aby mu byla uložena přiměřená pokuta. Obhájce kárně obviněného poukázal na to, že kárný žalobce spatřuje společenskou nebezpečnost pouze v ingerenci jednání kárně obviněného do výlučné pravomoci jiné profesní skupiny, a to konkrétně notářů. Ponechal na zvážení kárného senátu, zda jednání kárně obviněného je jednáním, které lze podřadit pod kategorii společenské nebezpečnosti, a kde jsou v tomto smyslu její meze.

II.

Posouzení návrhu kárně obviněného a kárného žalobce

K návrhu kárně obviněného na přerušení řízení podle § 224 odst. 5 trestního řádu a předložení věci Ústavnímu soudu pro zrušení § 7 odst. 2 exekučního řádu, kárný senát uvádí, že je přesvědčen o tom, že mu pro podání takového návrhu nesvědčí aktivní legitimace. Podle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, návrh na zrušení zákona nebo jednotlivých ustanovení je oprávněn podat též soud v souvislosti se svou rozhodovací činností podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

Podle čl. 95 odst. 2 Ústavy, dojde-li soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu. Podle judikatury Ústavního soudu je stěžejní otázkou, jak pohlížet na podmínku, že se musí jednat o zákon, „*jehož má být při řešení věci použito*“. Není sporu o tom, že tato podmínka je splněna vždy, jedná-li se o zákon, resp. jeho jednotlivé ustanovení, jehož aplikace má být bezprostřední a má být užito při rozhodnutí ve věci samé, v trestním řízení tedy zejména při rozhodování o vině a trestu. Tento záměr ústavodárce a zákonodárce lze dovodit i z ustanovení § 224 odst. 5 trestního řádu, které upravuje přerušení řízení v jasné návaznosti na zákon rozhodný pro rozhodování o vině a trestu. K tomu, aby soud mohl zpochybnit ústavnost procesního předpisu, je nezbytná jeho nevyhnutelná aplikace a nikoliv jen hypotetické použití, resp. jiné širší souvislosti. Připuštění širokého výkladu pojmu „*zákon, jehož má být při řešení věci použito*“ by v podstatě znamenalo právo soudu zpochybnit jakékoliv procesní ustanovení týkající se řízení před soudem, neboť vždy dochází k určitému řetězení aplikovaných předpisů a de facto je vždy aplikován též právní předpis jako celek (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 10. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 39/2000, usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 20/02). Z účelu a smyslu konkrétní kontroly ústavnosti právních norem pak plyne, že zákon, „*jehož má být při řešení věci použito*“, je pouze ten (resp. jeho ustanovení), jenž překáží tomu, aby bylo dosaženo žádoucího ústavně konformního výsledku; nebyl-li by pak odstraněn, byl by výsledek před ním probíhajícího řízení jiný (usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 8. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 23/08).

Nejvyšší správní soud je povolán jako soud kárný rozhodnout o kárném provinění soudního exekutora a o kárném opatření. Při rozhodování o vině a kárném opatření kárně obviněných soudních exekutorů kárný senát vůbec ustanovení § 7 odst. 2 exekučního řádu přímo (bezprostředně) nepoužije, jeho aplikace nenese známky nevyhnutelnosti. Uvedené ustanovení vymezující dohled Ministerstva spravedlnosti nad výkonem činnosti soudních exekutorů samo o sobě nepřekáží kárnému senátu v rozhodování o kárné odpovědnosti soudních exekutorů. Jeho případná derogace by nikterak nemohla zasáhnout do rozhodovací činnosti kárného senátu, ani by kárný senát nemohla zbavit povinnosti posoudit návrh ministra spravedlnosti na zahájení řízení a rozhodnout o vině a kárném opatření. Kárná pravomoc ministra spravedlnosti by totiž zůstala i po případné derogaci tohoto ustanovení nedotčena. K tomu nutno dodat, že základním procesním předpisem, jímž se kárný senát řídí při rozhodování o kárné odpovědnosti soudních exekutorů, je zákon č. 7/2002 Sb., na jehož základě musí kárný senát posoudit, zda se kárně obviněný dopustil kárného provinění uvedeného v návrhu ministra spravedlnosti, či nikoliv. Z těchto důvodů se kárný senát nepovažoval za osobu aktivně legitimovanou k předložení věci Ústavnímu soudu, jak požadoval kárně obviněný.

Ostatně kárný senát s argumentací kárně obviněného, již odůvodňuje protiústavnost § 7 odst. 2 exekučního řádu, nesouhlasí ani v ostatních směrech. Návrh na zahájení kárného řízení spatřuje kárná provinění soudního exekutora v porušení povinnosti při výkonu tzv. další činnosti exekutora, konkrétně v porušení § 75 exekučního řádu a dalších. Při výkonu této činnosti však již nemůže kárně obviněný argumentovat nezávislostí ve smyslu § 2 exekučního řádu, neboť ta se vztahuje pouze k výkonu exekuční činnosti, která je v § 1 odst. 2 exekučního řádu vymezena jako nucený výkon exekučních titulů. Názor kárně obviněného obsažený v jeho podání ze dne 7. 9. 2011 o tom, že není rozhodující, že se jeho argumentace přímo netýká skutků uvedených v návrhu na zahájení kárného řízení, ale že podstatný je objektivní rozpor § 7 odst. 2 exekučního řádu s čl. 82 Ústavy nemůže obstát. Tím spíše vystupuje do popředí skutečnost, že § 7 odst. 2 exekučního řádu se v dané věci vůbec nepoužije. Kárný senát nesouhlasí ani s tím, že by postavení soudního exekutora při výkonu exekuční činnosti bylo stejné jako postavení soudce. Pouze na okraj poukazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 10/10, včetně jeho odůvodnění, podle něhož soudní exekutor není soudem ve smyslu § 95 odst. 2 Ústavy. V nálezu ze dne 21. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 34/06, Ústavní soud vyslovil, že v demokratickém právním státě hraje nezastupitelnou roli princip oddělení tří složek veřejné moci - výkonné, zákonodárné a moci soudní; ty do své činnosti nemohou, leč právem předvídaným způsobem, zasahovat (čl. 2 odst. 1 a odst. 3 Ústavy). Moc soudní, jsouc povolána k autoritativnímu řešení sporů a ochraně práv (čl. 90 Ústavy), a to především k ochraně práv jednotlivce, jak ve sporech soukromých, tak proti státu a zájmu státu, nutně musí mít být zvlášť striktně oddělena od intervencí moci výkonné. Uvedené nelze podle názoru kárného senátu vztáhnout na exekuční činnost soudních exekutorů, a to minimálně z toho důvodu, že byť na soudní exekutory přenesl stát v některých oblastech část veřejné moci, vykonávají soudní exekutoři (na rozdíl od soudců) tuto činnost vlastním jménem jako svobodné povolání v postavení podnikatele, který vykonává činnost za úplatu. Ostatně Ústavní soud opakovaně ve svých rozhodnutích týkajících se výkonu exekuční činnosti soudních exekutorů zdůrazňoval nutnost státního dohledu. V nálezu ze dne 3. 3. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 51/05, v němž rozhodoval o návrhu na zrušení § 47 odst. 3 exekučního řádu, uvedl: *„Garanci, že nebude bez kontroly ponechána exekutorům „volná ruka“, jak ve svém návrhu zmiňuje navrhovatelka, však musí představovat zejména důsledně uplatňovaná odpovědnost exekutora za jeho excesivní přehmaty. Za zcela klíčový požadavek s ústavněprávní relevancí je třeba považovat fungování účinného státního dohledu nad exekuční činností, vykonávaného Ministerstvem spravedlnosti ve smyslu § 7 a násl. exekučního řádu. V této souvislosti lze rovněž poukázat na znění exekučního řádu, účinné od 1. 1. 2008 (zákon č. 347/2007 Sb.), pokud jde o rozšíření kárné odpovědnosti exekutorů i na porušení stavovských předpisů a prodloužení subjektivní i objektivní doby, v níž je možno kárné řízení zahájit“.* Z těchto důvodů kárný senát požadavku kárně obviněného na přerušování řízení a předložení věci podle čl. 95 odst. 2 Ústavy Ústavnímu soudu nevyhověl.

Kárný senát neshledal ani možnost postupovat podle § 15 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., tj. řízení přerušit a věc postoupit orgánu činnému v trestním řízení k posouzení, zda soudní exekutor nenaplnil zákonné znaky trestného činu úředních osob, konkrétně zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 a) a b) trestního zákoníku. Vycházel z toho, že soudní exekutor se podle § 127 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku považuje za úřední osobu pouze při výkonu exekuční činnosti a při činnostech vykonávaných z

pověření soudu nebo státního zástupce. Úschovy podle § 75 exekučního řádu takovou činností nejsou a soudní exekutor při jejich realizaci nemá postavení úřední osoby.

III. Posouzení věci

Podle § 75 odst. 1 exekučního řádu může exekutor v souvislosti s exekucí, soudním nebo jiným řízením přijímat do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci. Podle § 75 odst. 2 téhož zákona, o přijetí do úschovy vydá exekutor tomu, kdo hodnoty skládá, písemné potvrzení.

Podle komentářové literatury může exekutor úschovu realizovat jen a pouze v souvislosti s nějakým řízením, které je v souvislosti s procedurou rozhodování o právech a povinnostech před orgány veřejné moci nebo s procedurou vedenou osobou právním řádem k tomu aprobovanou. Znamená to tedy, že úschovy lze realizovat zejména v souvislosti s řízením soudním (nalézacím, exekucí, vykonávacím, řízením ve správním soudnictví aj.), řízením správním (např. v souvislosti s vkladovým řízením před katastrálním úřadem), řízením rozhodčím aj. [Kasíková, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, str. 309 a násl.].

Exekuční řád není jediným předpisem upravujícím institut úschov. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), upravuje řízení o úschovách v § 185a a násl. Úschova u soudu podle tohoto ustanovení je způsobem splnění závazku (§ 568 občanského zákoníku) jednostranným právním úkonem dlužníka. Tento způsob splnění závazku spočívá v tom, že dlužník místo splnění dluhu věřiteli složí předmět plnění do úschovy soudu (soluční či kvalifikovaná úschova). Řízení o úschovách lze zahájit jen na návrh a pravomocné usnesení soudu o přijetí plnění do úschovy má z hlediska zániku práv a povinností stejné právní následky jako převzetí plnění věřitelem. V ustanovení § 175e o. s. ř. jsou upraveny úschovy prováděné v souvislosti s dědickým řízením. Od těchto úschov se odlišují úschovy podle § 352 o. s. ř. - jiná činnost soudu. Podle ustanovení § 352 o. s. ř. soud přijímá do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci v souvislosti s trestním nebo jiným soudním řízením. O přijetí do úschovy vydává soud tomu, kdo hodnotu skládá, potvrzení (§ 352 odst. 2 o. s. ř.). Úschovy v souvislosti s trestním řízením směřují zpravidla k zajištění nároku poškozených, úschovy v souvislosti s občanským soudním řízením jsou zpravidla skládány na základě rozhodnutí o předběžném opatření [§ 76 odst. 1 písm. d) o. s. ř.]. O přijetí ani o vydání těchto úschov soud nevydává rozhodnutí a nakládá s nimi podle příkazu složitele.

Přijímání úschov podle § 81 a násl. notářského řádu je zvláštní činností notářů prováděnou na základě zákona (§ 2) a zákonným postupem (§ 81 až § 89). Je zařazena k činnosti podle § 2, neboť i zde se projevuje atribut veřejné víry. Hlavním specifikem této činnosti (notářství) je, že ačkoliv není vykonávána orgány státu, jsou její výsledky nadány tzv. veřejnou vírou (fides publica), tj. mají zákonem přiznané kvalifikované účinky spočívající v předpokladu jejich pravdivosti a zákonnosti. Víra je subjektivní kategorie, v obecném slova smyslu je to výraz přesvědčení o realitě určitého předpokladu, kterou na

základě již dosaženého a prověřeného poznání není třeba dokazovat. Ve spojení s adjektivem „veřejná“ však tento pojem dostává objektivní charakter, je to reálně existující stav, veřejná víra je tedy výrazem obecně uznávaného přesvědčení (Bílek, P., Fiala, R., Jindřich, M., Waverka, K. a kol. *Notářský řád a řízení o dědictví. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, str. 17, 346 a násl.).

Podle § 81 odst. 1 přijímají notáři do úschovy a) závěti, cenné papíry a jiné listiny, b) peníze a listiny za účelem jejich vydání dalším osobám. Podle odst. 2 téhož ustanovení peníze a listiny přijímané do notářské úschovy za účelem jejich vydání dalším osobám mohou být přijaty také za účelem zajištění závazku.

Jednotlivé typy úschov jsou upraveny v dalších ustanoveních notářského řádu, přičemž velmi podrobně je upraven například postup při přijímání peněz podle § 85 a násl. (způsob složení peněz, žádosti, protokol o notářské úschově, postup při vydávání peněz, omezení dispozice notáře s penězi). Novely notářského řádu postupně reagovaly na zákon č. 284/2004 Sb., kterým se měnil zákon č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a na zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Notářský řád upravuje notářské úschovy ať již prosté, či zajišťovací detailně s řadou omezení pro postup notářů, stanovením jejich práv a povinností, stejně tak jako práv a povinností složitelů a příjemců.

Pokud tedy zákonodárce upravil v exekučním řádu úschovy v § 75 v tom smyslu, že je exekutor může vykonávat pouze v souvislosti se soudním nebo jiným řízením, přenesl výkon státních pravomocí v oblasti úschov na soudní exekutory jenom v tomto omezeném rozsahu. Jakýkoliv jiný způsob realizace úschovy soudním exekutorem je v rozporu se zákonem, ale především v rozporu s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Naplnění tohoto ústavního postulátu představuje garanci proti zneužití státní moci a plyne z něj nutnost zákonného podkladu pro její uskutečňování. Výkon svěřené pravomoci soudního exekutora mimo zákonné meze a v rozporu se způsobem, který zákon stanoví, je vždy závažným porušením povinnosti soudního exekutora při výkonu jeho činnosti, neboť takovou činností exekutor neplní to, co zákon předvídá. Je-li právní úprava exekutorských úschov v § 75 exekučního řádu „lapidární“ (obdobná jiné činnosti soudu v § 352 o. s. ř.), neznamená takový stav pro soudního exekutora možnost libovolného postupu při této činnosti, ale naopak předpokládá striktní dodržování mezí, jimiž je souvislost úschovy s exekučním, soudním nebo jiným řízením. Souvislost s jinými řízeními vymezuje exekutorské úschovy nikoliv jako úschovy, jejichž účelem má být zajištění závazku mezi subjekty daného obligačního právního vztahu jako je tomu např. v § 185a o. s. ř. nebo v § 81 odst. 2 notářského řádu, ale jako úschovy, s nimiž se nakládá podle příkazu složitele, tedy obdobně jako v § 352 o. s. ř. Prováděl-li tedy soudní exekutor úschovy v rozporu s omezením vyplývajícím z § 75 exekučního řádu, závažně porušil uvedené ustanovení, a to minimálně ve formě vědomé nedbalosti. Přijímal-li soudní exekutor do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci, aniž by úschovy těchto věcí souvisely s exekučním, soudním nebo jiným řízením, založila

taková činnost jeho kárnou odpovědnost. Za takového stavu pak již podle názoru kárného senátu nelze v rámci samostatných skutků zkoumat obsah takových úkonů, a dále otázku, zda je soudní exekutor správně vyúčtoval. Jednal-li soudní exekutor mimo rámec svěřené pravomoci, neexistuje objektivní hledisko, podle něhož by se mohl obsah úkonů a jejich zpoplatnění posuzovat. Realizace svěřené pravomoci v rozporu se zákonem v sobě fakticky zahrnuje nesprávnost obsahu takových úkonů i nezákonnost jejich zpoplatnění.

Se zřetelem k tomu, že nesprávnost obsahu exekutorské úschovy ze dne 5. 1. 2009, sp. zn. 100 EÚ 1/09 byla žalována jako samostatný skutek pod bodem 2. návrhu na zahájení kárného řízení, stejně jako nesprávné účtování nezákonně realizovaných úschov bylo vymezeno pod bodem 3. návrhu na zahájení kárného řízení jako samostatný skutek, rozhodl kárný senát tak, že soudního exekutora uznal vinným v plném rozsahu skutkem pod bodem 1. návrhu na zahájení řízení, a v bodu 2. a 3. návrhu na zahájení řízení soudního exekutora zprostil, protože takto vymezené skutky za samostatná kárná provinění nepovažoval.

Při zkoumání protokolů o úschovách uvedených v bodu 4. návrhu na zahájení kárného řízení, dospěl kárný senát k názoru, že pouze protokol o úschově ze dne 25. 2. 2010, sp. zn. 100 EÚ 9/10, lze považovat za úschovu peněz související s převodem nemovitostí v řízení u katastrálního úřadu. Pokud za tuto úschovu soudní exekutor neúčtoval žádnou odměnu, porušil čl. 14 odst. 1 a čl. 15 odst. 1 etického kodexu, jakož i § 17 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb. (exekuční tarif) a § 2 odst. 2 věty druhé exekučního řádu. V souladu s dosavadní judikaturou kárných senátů považoval porušení těchto povinností za porušení závažná. Protokoly o úschovách ze dne 26. 2. 2010, sp. zn. 100 EÚ 2/10, 100 EÚ 3/10 a 100 EÚ 4/10 považoval kárný senát za úschovy prováděné v rozporu s § 75 exekučního řádu. Protože posledně jmenované úschovy byly součástí skutku pod bodem 4. návrhu na zahájení kárného řízení (nikoliv skutky samostatnými), byly ze skutku, jímž byl kárně obviněný uznán vinným pod bodem 2. rozhodnutí, vypuštěny.

Při rozhodování o druhu kárného opatření vycházel kárný senát ze zjištění, že soudní exekutor stojí před kárným senátem poprvé. Řízení ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 13 Kse 1/2009 není dosud skončeno. Z připojeného spisu Nejvyššího správního soudu vedeného pod sp. zn. 2 As 19/2004, bylo zjištěno, že rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 11. 7. 2003, č. j. 179/03-Pers.So, byl soudnímu exekutorovi pozastaven výkon exekutorského úřadu, a to v souvislosti se zahájením trestního stíhání pro trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 3 trestního zákona. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 22. 9. 2004, č. j. 2 As 19/2004 - 91, rozsudek Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žaloba kárně obviněného proti rozhodnutí ministra, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení se závazným právním názorem, že porušení základních procesních práv stěžovatele (kárně obviněného) ve správním řízení mohlo mít v daném případě vliv na zákonnost rozhodnutí ministra a že toto rozhodnutí samo je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

V této souvislosti kárný senát zjistil z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 17. 10. 2011, sp. zn. 2 T 11/2004, že soud rozhodl o tom, že kárně obviněný vykoná trest odnětí svobody uložený pro trestný čin podvodu ve výši tří let. Uvedené usnesení

Obvodního soudu pro Prahu 8 není pravomocné, kárně obviněný si podal proti němu stížnost, o níž bude rozhodovat odvolací Městský soud v Praze.

Kárný senát neprovedl kárným žalobcem navrhovaný důkaz k osobě kárně obviněného spočívající v přečtení listiny, která je přepisem nahraného rozhovoru soukromou osobou bez souhlasu kárně obviněného. Zákon č. 7/2002 Sb. neposkytuje možnost pro provedení tímto způsobem získaného důkazu. Pokud by se použil podle § 25 zákona č. 7/2002 Sb. přiměřeně trestní řád, pak stěžejním ustanovením je ustanovení § 88, ale tam uvedené podmínky nebyly v dané věci splněny. Pro úplnost kárný senát dodává, že neexistuje žádný zákonný podklad pro použití záznamu z odposlechu z trestního řízení pro jiné typy soudního či jiného řízení. Podle judikatury kárných soudů v oblasti kárné odpovědnosti státních zástupců - rozhodnutí ze dne 14. 10. 2011, č. j. 12 Ksz 4/2011 - 122, nezákonný postup při dokumentování jednání podřízeného státního zástupce nad řádným výkonem funkce ze strany vedoucího státního zástupce v intenzitě schopné zasáhnout základní lidská práva zakládá kárnou odpovědnost vedoucího státního zástupce.

Za daného stavu věci po zvážení všech rozhodujících kritérií spoluurčujících povahu a závažnost kárného obvinění, tj. významu chráněného zájmu, jímž je zájem na řádném výkonu svěřené pravomoci soudních exekutorů, osoby kárně obviněného, který stál před kárným senátem poprvé, mírou zavinění, kterou lze označit až za hrubou nedbalost, jako vyšší stupeň intenzity nedbalosti, zejména pro postoj kárně obviněného k požadavku náležité opatrnosti při výkonu jeho činnosti v oblasti úschov, dospěl kárný senát k závěru, že pokuta ve výši 100 000 Kč je kárným opatřením vystihujícím všechny okolnosti případu a přispívajícím k vyšší motivaci řádného výkonu této funkce. Pokuta je splatná do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2012

JUDr. Marie Turková
předsedkyně kárného senátu